Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК ХС. Ч. 9. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го СІЧНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 15, 1983 No. 9. VOL. XC.

Українці взяли участь у конференції Асоціяції Викладачів Слов'янських Мов і Літератур

Чикаго, Ілл. — Тут у приміщеннях Амерікана Конгрес готелю відбулась річна конференція Американської Асоціяції Викладачів Слов'янських і Східньоевропейських Мов і Літератур (ААТСЕЕЛ), яка тривала від 28-го до 30-го грудня 1982 року. З українців взяли участь в її нарадах 20 професорів американських і канадських університетів; більшість з них прочитала доповіді, або проводили окремими сесіями.

Наради конференції поділялись на 48 сесій, включаючи дві сесії, присвячені українській літературі. Перша з них — це річна сесія Міжнародного Товариства ім. Івана Франка, якою проводив голова Товариства проф. Дмитро Штогрин (Іллинойський університет в Урбані). У сесії прочитали доповіді проф. Леонід Рудницький (ЛяСал коледж) — „Іван Франко і польська література" (доповідь Л. Рудницького прочитав проф. Володимир Жила, (Тексас Текуніверситет) і проф. Зенон Кук (університет в Толідо) — „Критика творчости І. Франка в журналі „Бюлетинь польско-украіньскі". Обидві доповіді зосереджувались над зв'язками творчости Франка з творчістю Адама Міцкевіча, присвячуючи головну увагу питанням „валєнродизму" Міцкевича і його критики у статті Франка „Поет зради" Цікаву інтерпретацію цієї критики Франка подали польські критики у згаданому польському тижневику, що її насвітлив З. Кук, який схарактеризував на підставі польських голосів критики також появу відомої поеми „Велика утрата", що її написав сам Франко на схилі свого життя.

Проф. Дан Чопик (Юта університет) у своїй доповіді „Сонети І. Франка та Я. Славутича", подав образ формальної сторони сонетів обох поетів, визначуючи їхні мистецькі вартості. Резюме четвертої доповіді проф. Ярослава Рудницького, „Франкове видання 'Кобзаря' Т. Шевченка" (з причини відсутности доповідача) подав предсідник сесії. Головою Товариства на наступний рік вибрано проф. Ларису Онишкевич (Інститут високих студій у Прінстоні), а його секретарем — проф. Л. Рудницького.

Друга сесія відбулась заходом Постійної Комісії Української Літератури під проводом її голови проф. З. Кука. На сесії прочитали доповіді: проф. Андрій Хруцький (Фордгам університет) — „Коментарі до Д. Чижевського історіографії філософії в Україні", проф. Д. Ненец-Ігнашев (Карлтон коледж) — „Харківські зв'язки". „Приїжджий із столиці" Г. Квітки-Основ'яненка, як попередник „Ревізора" М. Гоголя", Марта Кухар (Іллинойський університет в Чикаго) — „Проза Шевченка — структура і стиль" і проф. Віталій Кейс (Ст. Пітерс коледж) — „Модернізм Тарнавського". Головою Комісії на наступний рік вибрано проф. Кейса, а її секретарем — проф. М. Кухара. На сесії слов'янських і східньоевропейських літератур, що нею проводив проф. Роберт Карпяк (університет у Ватерлю), мгр Максим Тарнавський (Гарвардський університет) прочитав доповідь „Місто" Підмогильного і „Бель-Амі" Мопасана. Цю секцію в наступному році очолюватиме проф. М. Кухар. На сесії мовних зв'язків — слов'янських та англійської в Америці проф. Іраїда Тарнавецька (Манітобський університет) прочитала доповідь на тему „Нові лексичні напрями в українській мові в Канаді". Професори Христина Бетін (Нюйоркський стейтовий університет в Стоні Брук) і Михайло Найдан (Єйлський університет) доповідали на сесіях, присвячених неукраїнським темам.

В середу увечорі, 29-го грудня, місцевий осередок НТШ та філія УКУ влаштували для українців-учасників конференції зустріч з громадянством Чикаго, якою проводив проф. Мирослав Семчишин, голова осередку. Зібраних на зустрічі біля 75 осіб д-р Штогрин поінформував про участь українських професорів в нарадах цьогорічної конференції ААТСЕЕЛ та про їхні пляни на майбутнє. Після цього окремі учасники конференції подали короткі інформації про свою працю та трудноші, зв'язані з викладанням українських дисциплін в американських високих школах. Проф. Тарнавецька у своїй інформації представила дійсно імпозантні здобутки україністики в канадських університетах і в Манітобському університеті зокрема, в якому під сучасну пору відвідують українські виклади біля 300 студентів, які в загальному дістають підготовку до цих студій вже в публічних школах Манітоби, де українські предмети і зокрема українська мова введені як обов'язкові предмети. Українське населення Манітоби, передусім Вінніпеґу, дорівнює кількістю українській громаді Іллиной, зокрема в Чикаґо.

Проф. Богдан Рубчак, інформуючи про стан українознавчих студій в Іллинойському університеті в Чикаґо, сказав, що незалежно від того, що українських студентів в цьому

(Закінґення на стор. 4)

У Москві помер Ніколай В. Подґорний

Москва. - Згідно з інформаціями пресового аґентства Юнайтед Пресс Інтернешенел тут в середу, 12-го січня ц.р., помер на 79-му році життя Ніколай В. Подґорний, який до 1977 року був головою Президії Верховної Ради СССР.

Як відомо, після усунення Нікити Хрущова в 1964 році трійка членів Політбюра поділила між собою владу в Совєтському Союзі: Подґорний став головою Президії Верховної Ради, в західньому розумінні „президентом" СССР, Алєксєй Косиґін очолив Раду Міністрів СССР, тобто став прем'єр-міністром, а Леонід Брежнєв став генеральним секретарем ЦК Комуністичної партії Совєтського Союзу. Правління тієї трійки тривало 13 років, аж в 1977 році Л. Брежнєв відсунув чи послав на пенсію Н. Подґорного і сам перебрав головство Президії Верховної Ради СССР. З цього часу Подґорний не займав жадних видних постів, а два роки після відсунення пішов на емеритуру.

Офіційного повідомлення про смерть Н. Подґорного покищо немає. Американська преса називає покійного Подґорного „ще одним після Хрущова українцем на високому імперському становищі".

Ґ. Владімов домагається виїзду з СССР

Москва. — Після кільканадцятьох обшуків помешкання, допитів і погроз, один з найкращих і урядово визнаних письменників після Другої світової війни Ґеорґій Н. Владімов, попросив теперішнього генерального секретаря ЦК КПСС і члена Президії Верховної Ради СССР Юрія Андропова та еміґраційні власті дозволити йому виїхати на Захід.

У цій справі він написав особистого листа до Ю. Андропова, у якому він детально схарактеризував відносини у Совєтському Союзі, засудив посилений терор органів КҐБ особливо в 1960-их і 1970-их роках, неґативно висловився про стосування психіятрії для ламання твердих характерів противників режиму. „Я є згідний піти вже відомими дорогами російських письменників", — пише Владімов у листі до совєтських правителів.

Помешкання Владімова знаходиться під пильним наглядом КҐБ, аґенти якого час-від-часу роблять докладні обшуки. Останній такий „трус" з погрозами і конфіскацією книжок та інших матеріялів відбувся 2-го грудня м.р. Крім того аґенти КҐБ підслухують телефонічні розмови його і родини, погрожують дружині ув'язненням, перечитують листування тощо.

У листі Владімов підкеслює, що він отримав запрошення від французького ПЕН-клюбу і міжнародної організації письменників на Заході та багато інших пропозиций, з яких він хоче скористати. Вкінці свого листа Владімов каже, що все надіявся на лібералізацію режиму, але і по смерті Л. Брежнєва немає жадного вигляду на покращання ситуації.

Казуо Накаї не забуває про українців

Джерзі Сити, Н.Дж. — У недавно надісланому Мироном Сурмачем листі до редакції „Свобода", що його він дістав від 34-річного шевченкознавця і українофіла японця мґра Казуо Накаї, цей приятель українців пише, що він повернувся до Японії але про українців, з якими він приятелював під час свого перебування в ЗСА, не забув.

Казуо Накаї пише: „Привіт Вам з Токіо! Вибачайте, що я не зразу відписав Вам. Дякую дуже за посилку Вашої книжки „Історія моєї Сурми". Дуже цікаво. З того часу, як я повернувся до Японії, я дав чотири лекції про українців га українознавство в Америці, то вже Ви і „Сурма" цілком відомі японським ученим. Тим часом я написав дві статті про Україну, викладав українську мову..."

Мґр К. Накаї, як відомо, був співробітником Українського Наукового Інституту Гарвардсього Університету на протязі кільканадцятьох місяців, коли захищав (на стипендію Фулбрайта) свою маґістерську тезу, і брав активну участь в науковому й культурному житті того українського осередку. Коли в 1981 році К. Накаї відвідав Ню Йорк, в Літературно-Мистецькому Клюбі була влаштована зустріч його з українською громадою. При кінці того ж року мґр Накаї відвідав приміщення УНСоюзу і видавництва „Свобода", де розповів, між іншим, що він працює над перекладом на японську мову праці Івана Дзюби „Інтернаціоналізм, чи русифікація?", а також про те, що у майбутньому плянує написати японською мовою сучасну історію України, починаючи з XIX сторіччя.

Яр Славутич отримав чотири нагороди

Едмонтон, Альта. (М. Ковалюк). — На протязі одного року (від листопада 1981 до грудня 1982 року) д-р Яр Славутич, професор української мови й літератури в Альбертському університеті і визначний український поет у діяспорі, отримав чотири нагороди, а саме:

Перша літературна нагорода в сумі 1,750 дол. за книгу поезій „Зібрані твори, 1938-1978" від Українського Літературного Фонду ім Івана Франка в Чикаґо (грудень 1982 року);

* Біліографічна нагорода ім. Ценків в сумі 300 дол. за 500-сторінкову працю „Анотована бібліографія української літератури в Канаді: Канадські книжкові видання, 1908-1980", від Українського Бібліографічного Конкурсу при УНІҐУ (Гарвард, червень, 1982 року);
* Нагорода в сумі 100 дол. за слова до кантати „Завойовники прерій", музику до якої написав композитор Сергій Яременко, від Українського Музичного Товариства в Америці (наприкінці 1981 року);
* Звання поета-лавреата від Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук — вручення диплому відбулося в червні 1982 року в Національній Бібліотеці Канади в Оттаві.

В січні д-рові Я. Славутичеві сповнилося 65 років.

ГУБЕРНАТОР НЮ ДЖЕРІ ПІДПИШЕ ПРОКЛЯМАЦІЮ

Трентон, Н.Дж. (А.К.). — Губернатор Том Кейн підпише тут проклямацію в пошану Украінського Дня незалежности в четвер, 20-го січня, о 11:30 годині ранку в Капітолі стейту Ню Джерзі. Резолюції в стейтовому Сенаті та стейтовій асамблеї будуть ухвалені після відповідних заяв і внесків законодавцями цього ж дня в пообідніх годинах.

І в Міннесоті був українець у маратонському бігу

Недавно „Свобода" писала про двох українців, які брали участь у маратонських бігах, один у Ню Йорку, один у Чикаґо. У 1981 ще один українець, д-р Омелян Лукасевич брав участь у маратонському бігу у Дулуті, Міннесота, і оба рази добіг до мети. В Дулуті, одному із найзимніших міст ЗСА, відбуваються маратонські біги кожного року у червні і бере в них участь біля 4,000 змагунів. Д-р Лукасевич є професором медичного факультету в університеті Міннесоти. Два рази, у роках1980 і 1982, студенти медичного факультету вибрали д-ра Лукасевича „Професором року". На фото вгорі усміхнений д-р Лукасевич (посередині) з іншими змагунами під час маратонського бігу.

АВІТАЛЬ ЩАРАНСЬКА ЗВЕРНУЛАСЬ ДО МІТТЕРАНА У СПРАВІ МУЖА

Париж, Франція. — Авіталь Щаранська, дружина довголітнього в'язня совєтських тюрем і концтаборів, Анатолія Щаранського, якого совєтська влада обвинуватила у шпигунстві на користь Сі-Ай-Ей і засудила в 1978 році на 13 років тюрми, звернулась тим разом до президента Франції Франсуа Міттерана, щоб він інтервеньював у совєтських речників і домагався звільнення її мужа.

„Я надіюсь, що президент Міттеран вислухає моє прохання й інтервеньюватиме скоро", — заявила А. Щаранська кореспондентам, — бо здоров'я мого мужа дуже погіршилось у в'язниці". Вона думає, що зволікання може закінчитись трагічно для мужа і тому вона вирішила ще раз апелювати до впливових політиків. Щаранський проголосив у в'язниці голодівку, якої він дотримується вже на протязі трьох і пів місяців.

На пресовій конференції у Парижі А. Щаранська заявила, що вона від родини в Совєтському Союзі довідалась про поганий стан здоров'я свого мужа, якого в'язничні чинники годують примусово кожний третій день, мабуть побоюючись також, що він може померти від виснаження, а його смерть може викликати небажані під теперішню пору для СССР протести на Заході зорганізованого жидівства і приятелів А. Щаранського. Вона також відмітила, що до нього не допускають тепер нікого, навіть рідної матері, отже він мусить бути в дуже поганому стані, коли влада боїться показати в'язня найближчій родині, яка, згідно із совєтським кримінальним кодексом, має право на такі відвідини у визначеному часі.

На цій же пресконференції Щаранська також підкреслила, що вона особисто не вірить в „лібералізм" нового генерального секретаря ЦК КПСС члена Президії Верховної Ради СССР Юрія Андропова, але надіється, що він послухає прохання президента Ф. Міттерана.

ВАЛЕНСУ НЕ ДОПУСТИЛИ ДО ПРАЦІ

Варшава, Польща. — Лєх Валенса, провідник зорганізованого польського робітництва, заявив тут, у п'ятницю, 14-го січня, через його речника, що він повертається до своєї праці у кораблебудівництві, на верф імени Леніна в Ґданську. Він заявив, що буде далі мирними шляхами боротися за права робітництва, зорганізованого у вільній професійній спілці „Солідарність", яка, як відомо, комуністичним урядом Польщі уневажнена і оголошена поза законом

„Я повинен повернутися до місця народження 'Солідарности' в переконанні, що в сучасний момент я тим більше мушу бути серед людей, які наділили мене їхнім повним довір'ям" — ці слова Валенси прочитав по телефону його помічник для західніх кореспондентів. Далі Валенса стверджував, що він залишиться в „Солідарності" з його побратимами, „особливо з тими, які ув'язнені, звільнені з праці, з тими, які залишилися вірними нашим ідеалам".

Тим часом стало відомо на Заході, що польський уряд не має наміру допустити Валенсу до праці і вимагає спершу полагодження різних „паперових формальностей", щоб лише мати привід тримати його згалеку від робітників.

У світі

УРЯД ВЕЛИКОЇ Британії викинув совєтського перекладача 31-го річного Владіміра А. Чернова кажучи, що його діяльність не вкладалася у дипломатичний статус. Чернов мусить покинути Британію на протязі одного тижня. На протязі 12-ох місяців з Британії було усунено трьох совєтських „дипломатів" за шпигунство.

НІМЕЦЬКІ СОЦІЯЛІСТИ все ще надіються на поправу відносин між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом і підписання договору про обмеження зброєнь, головно міжконтинентальних нуклеарних ракет. Лідер опозиції в західньонімецькому парляменті і один з поважних кандидатів на становище канцлера у найближчих парляментарних виборах Ганс-Йохен Фоґель заявив у Москві, де він перебуває з офіційною візитою, що пропозиції Юрія Андропова реальні і їх Захід повинен взяти до уваги. Як відомо, Андропов запропонував, що СССР є готовий забрати свої ракети з країн Центральної і Східньої Европи у заміну за відмову НАТО інсталювати такі ж ракети американського виробу Першінґ-2 в другій половині цього року. Політичні спостерігачі і кореспонденти звертають увагу, що ані Фоґель, ані раніше Андропов не говорять у яку частину СССР Москва думає переносити свої ракети типу СС-20.

У ЗВ'ЯЗКУ З НАПАДАМИ Москви на Папу Павла Івана II і обвинуваченням його у „поширенні антикомунізму", поїздка Папи до Польщі, плянована раніше на червень ц.р., ледве чи відбудеться, кажуть поінформовані джерела. Зрештою такі сумніви висловив сам Папа, а о. Казімєж Пшидатек з ватиканського бюра підтвердив існування трудноців у відносинах між Москвою і Ватиканом.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ЦК КПСС Юрій Андропов зустрівся на короткій розмові з лідером Палестинської Визвольної Організації Ясіром Арафатом, який тепер перебуває у Совєтському Союзі. Темою розмов була дальша допомога Москви для ПВО й інші справи. Совєтське пресове аґентство ТАСС поінформувало після розмови, що Андропов одобрив плян Арабської Ліґи для Близького Сходу. Західні дипломати заявляють, що таке потягнення Андропова було свого роду пересторогою для ПВО перед можливим її пов'язанням з Вашінґтоном.

ІЗРАЇЛЬСЬКЕ РАДІО поінформувало, що прем'єр-міністер Менахем Беґін домагатиметься від Вашінґтону зміни пропозицій щодо виведення чужих військ з Ливану, щоб таким чином вийти з імпасу, у якому опинилися переговори. Беґін нібито готовий приняти американські пропозиції, якщо в них поробити деякі зміни. Про які зміни буде йти мова речники ізраїльського уряду не говорять. Раніше Ізраїль домагався підписання з Ливаном договору про нормалізацію відносин між обидвома країнами, але Ливан домагається спершу виведення усіх закордонних військ. Справою Ливану і нормалізації відносин на Близькому Сході займаються окремо Арабська Ліґа і Ясір Арафат, лідер Палестинської Визвольної Організації.

РЕЧНИКИ ІЗРАЇЛЯ І ЛИВАНУ ДІЙШЛИ ДО ПОРОЗУМІННЯ

Єрусалим. -- Після трьох тижнів переговорів, Ізраїль дійшов до порозуміння з Ливаном щодо порядку нарад, який включатиме такі справи як формальне закінчення війни в Ливані рамки майбутнього співжиття обидвох народів і відтягнення всіх чужинецьких військ з Ливану.

У переговорах, що йшли три тижні каменем незгоди була точка про майбутнє співжиття обидвох народів. Представники Ізраїля бажали, щоб справа нормалізації відносин між обидвома державами була першою і найважливішою точкою переговорів, але речники Ливану запротестували, боячись, що таке визнання Ізраїля скомплікує вже і так складні відносини між християнськими і мусулман ськими частинами арабських народів.

Під час нарад, що відбулися на ту тему, обговорювали можливість інакшого сформулювання цієї „нормалізації" відносин. Вкінці американський представник Морріс Дрейпер знайшов формулу, яка всіх задоволила. Вона, як подав міністер закордонних справ Ізраїля, буде звучати так: рамки до майбутніх відносин включають: закінчення неприхильної пропаґанди, віднова всіх каналів комунікації, свобідний рух дібр, товарів і людей та взаємні стосунки.

Ізраїль хотів би мати своє бюро в Бейруті як початок майбутньої амбасади, як також відкрити кордони для торгівлі і туристичного руху. На ділі торгівля і подорожі вже відбуваються як подає міністер оборони Ізраїля і тим життя само витворило нормалізацію ще заки вона прийде на дипломатичному відтинку.

МЕЙПЛВУД СВЯТКУВАТИМЕ ДЕНЬ 22-ГО СІЧНЯ

Мейплвуд, Н.Дж. (А.К.). — Посадник міста Роберт Ґресмір тут, у міській ратуші, прочитає видану й підписану ним проклямацію на День незалежности, о год. 8:30 вечора, у вівторок, 18-го січня. У п'ятницю, 21-го січня о годині 9:30 ранку, згаданий посадник проголосить резолюцію, яка визнає Українським Днем в місті день 22-го січня і на щоглі міської ратуші вивісять жовто-блакитний український прапор разом з американським прапором. Цю резолюцію, підписану і завірену міською печаттю, посадник Р. Ґресмір перешле Президентові ЗСА.

В Америці

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД Войцєха Ярузельского наказав кореспондентці Юнайтед Пресс Інтернешенел Руті Е. Ґрубер покинути країну, обвинувачуючи її у збиранні засекречених матеріялів, пов'язаних з обороною країни. Ґрубер довідалася про рішення уряду з офіційної інформації польського пресового аґентства ПАП після того, як її випустили з переслухання на поліційній станиці. Очевидно, міністерство закордонних справ Польщі відкликало акредитацію згаданої кореспондентки, а їй самій наказано з'явитися до згаданого міністерства. Минулого тижня Варшава наказала опустити Польщу британському кореспондентові Бі-Бі-Сі Кевинові Руанові.

У НАСЛІДОК П'ЯТИРІЧНИХ дослідів стверджено, що шляхом маммографії, тобто пересвітлювання, можна виявити в дуже ранній стадії рак грудей, як у молодих жінок, так і у жінок понад 50 років життя. Про це повідомив журнал Американського товариства для дослідів рака. З допомогою маммографії виявлено 90 відсотків з 3,557 випадків рака, який не пощастило виявити річним пересвітлюванням рентґеном або під час лікарських оглядин понад 280,000 жінок у віці від 35 до 74 року життя. Проєкт цей почався в 1973 році, проте маммограми було обмежено в той час до вживання серед старших жінок, бо деякі фахівці побоювалися, що рентґенові промені можуть спричинити рак.

КОМПАНІЯ ГРОМАДСЬКОЇ обслуги електрики і ґазу в Ню Джерзі плянує, починаючи з 1-го лютого ц.р., зменшити кошти за електрику на пересічно 2,5 відсотка. Це вже друге зменшення на протязі останніх 8-ми місяців станеться у наслідок того, що компанія має надвишку електричної енергії, спричинену з одного боку, зниженням цін на оливу, а з другого, бо продуктивність нуклеарних реакторів виявилась більшою, ніж очікувалося. Компанія обрахувала, що на протязі наступних 17 місяців загальна сума зменшення коштів досягне 104 мільйони. Зменшення цін у липні минулого року дало суму 250 мільйонів за 13 місяців. Пересічний споживач заощадить 2,5 відсотка в оплаті електрики, заявила компанія.

ГРУПА АНТИКАСТРІВСЬКИХ кубинців офіційно призналася до підкинення бомб під два кубинські підприємства в кварталі „Мала Гавана" в Маямі, як пересторогу для американського уряду не відновляти дипломатичних зв'язків з Кастром. Ця група, знана як „Омеґа 7", призналасая до 22-ох бомбових замахів і великого числа політичних вбивств за останніх сім років. Група також домагається звільнення політичних в'язнів в Кубі. Останні бомбардування не спричинили жадних шкод в людях.

СЕНАТОР АЛАН КРЕНСТОН, відомий демократичний і ліберальний критик політики президента Роналда Реґена, публічно зголосив свою кандидатуру на президента ЗСА в 1984 році. Досі він вже зібрав понад 100,000 дол. на виборчі видатки, що дозволяє йому на одержання виборчих субсидій від Уряду.

ПРЕДСТАВНИКИ АНТИНУКЛЕАРНОЇ групи американського католицького єпископату відбули довші дискусії з урядовими чинниками у Вашінґтоні в справі третього контроверсійного проєкту американських єпископів проти атомового зброєння. Новоіменований кардинал, архиєпископ Джозеф Бернардин в Чикаґо, який є головою згаданого комітету єпископів і який брав участь в дискусіях, заявив, що комітет отримав понад 300 коментарів, суґестій і доповнень до первісної декларації. Він теж сказав, що зустріч і дискусії з представниками Уряду були надзвичайно „корисними і такими, що кидають нове світло на проблему атомового зброєння".

АЛІС РИВЛИН, ДИРЕКТОР Конґресового бюджетового бюра, заявила, що Уряд сподівається „скромного" пожвавлення економіки, але безробіття далі стоятиме на 10-ох відсотках щонайменше до половини біжучого року. Вона заявила сенатській Комісії праці, що економіка країни піднесеться на три або чотири відсотки, одначе дефіцити будуть далі гальмувати ріст економічної продуктивности.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Боротьба за ракету

Президент Реґен зискав собі марку доброго тактика. Його „лявінну" перемогу у президентських виборах приписують не так розчаруванню Джіммі Картером, як зручній політичній тактиці Реґена, при чому виявилося, що виборцям більше подобаються навіть дуже непопулярні гасла, аніж взаємосуперечні обіцянки всім і вся, що їх не можна виконати. Коли тільки демократично-ліберальна опозиція проти програми Реґена щодо дозброєння Америки покликалася також на деяких високих старшин із Пентаґону, які ніби також критично наставлені супроти будови ракет типу MX — Реґен покликав 11-тичленну двопартійну „Комісію для стратегічної зброї". Між членами тієї Комісії є колишній державний секретар, чотиризірковий генерал Александер Гейґ і колишній секретар оборони Гаролд Бравн, а головою Комісії став колишній секретар летунства, емеритований генерал Брент Сковкрофт, який за президентури Форда був головою Крайової Ради Безпеки.

Завданням Комісії є перевірити взагалі існуючий арсенал зброї ЗСА і рекомендувати його доповнення, при чому, якщо йдеться про ракету типу MX з десятичленними атомовими „головками", Комісія має вирішити також, де примістити запроєктовані перші 100 таких ракет: чи у підземних сховищах у стейті Вайомінґ, чи на підводних човнах і літаках у постійному русі, щоб унеможливити потенціяльному напасникові знищити той стрижень американської збройної оборони несподіваною атомовою атакою.

Член Комісії Александер Гейґ був головним командувачем збройних сил НАТО і він найкраще зорієнтований у відношенні збройних сил НАТО до збройних сил членів Варшавського Пакту, себто СССР і його сателітів. Тепер у Женеві відбувається конференція, на якій американська сторона вимагає, щоб СССР „розібрав", наспраді знівечив свої 324 ракети типу СС-20, наставлені проти Західної Европи, бо коли цього не буде, то ЗСА встановлять на европейському континенті 572 ракети типу Першинґ. Членські країни НАТО однозгідні в цій справі з Америкою. Москва аж ніяк не хоче допустити до перенесення на терен Европи 572-ох наймодерніших далекосяжних ракет Першинґа, але й не хоче позбутися скерованих проти західньої Европи власних ракет. Замість цього Москва повела „мирову офензиву, запропонувавши або „заморозити" існуючий стан збройних сил ЗСА і СССР або підписати між НАТО і комуністичним бльоком „пакт неаґресії". Тому теперішні наради згаданої вгорі 11-членної „Комісії для стратегічної зброї" заторкують не тільки проблему бюджету на оборону Америки, але й взагалі справу світового миру.

Роналд Реґен заявив на своїй останній пресовій конференції, що „ми нічого не виключаємо", але він свідомий, що це однаково важко дістати від Конґресу, де зросла сила демократичної опозиції, вимаганих 180 більйонів долярів на модернізацію американського арсеналу, як здобути ґарантії, що „пакт неаґресії", що його пропонує Андропов, буде чимсь більшим, як тільки клаптиком паперу, що його кремлівські володарі в кожну догідну їм хвилину кинуть до коша — як це сталося з польсько-совєтським пактом неаґресії з 25-го липня 1932 року — із зламанням постанов Ялтинської і Потсдамських договорів, із перекресленням кляузулі про людські і громадські права в Гельсінкському договорі, — і в численних інших випадках. Коли основою усієї державної системи Совєтського Союзу, особливо його закордонної політики, є Макіявельський принцип „всі засоби добрі, що ведуть до цілі" — коли вся державно-політична система СССР побудована на неґації етики у політиці і коли Москва „принципово" виключає будь-яку міжнародну контролю на терені своєї імперії, то всі миролюбні заяви Москви при одночасному зберіганні понад 100,000-ої армії в Афганістані і всі пропоновані нею „пакти неаґресії" — це виключно тільки пропаґандивні трюки.

Ситуація Роналда Реґена, як лідера американської потуги, відповідальної за збереження миру у світі, — при збільшеній внутрішній опозиції, при безробітті 11-ти мільйонів людей, і при пацифістичній течії, що її підтримує Москва у вільних країнах, дуже важка. Але він має першорядний склад співробітників і дорадників. Має за собою такі політичні атути, як авторитет своєї індивідуальности і державницький патріотизм та політична культура американського суспільства. У користь Роналда Реґена йде теж зріст знання сутнього характеру Совєтського Союзу серед американського й інших народів. Тому пожвавленні обороти на американській біржі є правильним барометром оптимістичних настроїв і прогноз.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Степан Женецький

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ — ПОСЕРЕДНИК

Як подає світова преса, Совєтський Союз нарешті погодився на те, щоб Червоний Хрест посередничив у виміні совєтсько-афганських воєнних полонених. Москва довго, бо повних три роки, не погоджувалася на таке посередництво, а це з тієї причини, бо це підтверджувало б, що Кремль окупував Афганістан та що його війська беруть участь у невиповідженій війні з афганістанськими повстанцями. І хоч Москва і її цілковито підлеглий сателітний уряд Афганістану далі називають афганістанських борців за волю „бандитами" і „терористами", то згода Кремля на переговори про виміну полонених через Червоний Хрест означає повне визнання Совєтським Союзом афганістанських повстанців як воєнного партнера.

У 1981 році за посередництвом Червоного Хреста перевезено тільки одного совєтського полоненого до Швайцарії, але в 1982 році прибуло їх більше, а в недалекому майбутньому сподіються, що прибуде ще більше число. Афганістанські повстанці нещодавно повідомили, що в них знаходиться біля 50 совєтських полонених, прізвища яких, військові ступені та місця їх походження вони подали Червоному Хрестові та іншим добродійним організаціям. Повстанці теж повідомили, що вони розстріляли біля 12 совєтських полонених, ще заки була підписана угода з Червоним Хрестом. Є припущення, що під сучасну пору в руках повстанців находиться біля 200-300 совєтських полонених і перебіжчиків та що між ними находяться українці, литовці, вірмени та вояки інших підсовєтських національностей.

Як кожна війна, так і совєтсько-афганська війна не обходиться без жорстокостей супроти полонених з обох сторін. У відплату за те, що совєтські займанці тортурують, чи в інший спосіб замучують афганістанців за підозріння у співпраці з повстанцями — афганістанські повстанці розстрілюють совєтських полонених.

Перший удокументований випадок, коли повстанці зловили совєтського вояка стався вліті 1981 року. Тоді повстанці зловили совєтського пілота, українця, Михайла Семеновича Горчинського, літак якого зістрілили над провінцією Нангангар, у східньому Афганістані.

У тому часі, ще перед зловленням пілота Горчинського, Швайцарський Червоний Хрест уже був започаткував таємні переговори про виміну полоненими з різними відламами афганістанських повстанців. Повстанці спочатку погоджувалися на виміну, але з совєтського боку вийшла заява, що вони не мають наміру робити жадної угоди з „терористами".

Повстанці, свідомі того, що вони можуть мати політичний успіх у світі, коли покажуть совєтського полоненого, перевели Горчинського до Пакистану. Але тому, що пакистанський уряд, щоб не стягнути на себе гніву Москви побоювався тримати його на своїй території, примусив повстанців передати полоненого совєтській владі, що, ясна річ, сильно обурило повстанців. Це й створило прецедент, що повстанці більше не брали совєтських вояків у полон, а їх розстрілювали.

Кілька місяців після випадку з Горчинським, повстанці під час денного наскоку на Кабул зловили совєтського цивільного геолога. Тим разом вони вже не переводили його до Пакистану, а тримали в своїй кривіці на території Афганістану. Вони зв'язалися з представником Червоного Хреста в пакистанському місті Пешаварі і запропонували виміняти його за 50 полонених афганістанців.

Ця пропозиція викликала великий клопіт для влади СССР: йти чи не йти на угоду з повстанцями? Якщо не підуть на угоду з повстанцями, то їхнього геолога знищать, а це погрішить мораль совєтських окупаційних військ в Афганістані; а як — підуть, то повстанці це напевно використають для своєї пропаганди та будуть намагатися брати в полон більше совєтських вояків чи цивільних, щоб виміновати їх за полонених повстанців. І так Москва відмовилася від угоди з повстанцями і наказала розстріляти цих 50 полонених афганських повстанців, що їх зажадали повстанці виміняти за геолога. Між розстріляними був син Юніса Халеса, визначного повстанського провідника. Повстанці в свою чергу розстріляли совєтського геолога. (Є вістка, що він помер природною смертю").

Такі випадки, як рівнож відомості, що повстанці тримають ще кількох совєтських вояків в полоні, спричинили, що Червоний Хрест посилив намагання, щоб найти розв'язку в цій справі. Та це натрапило на великі труднощі. Виявилося, що транспортація полонених в уніформах вояків, членів конвенціональної армії, з рук нереґулярних повстанців, до третьої країни для інтернування, становить собою цілком нове питання у справі міжнародної охорони полонених. Ця проблема викликала великі моральні і правні суперечки серед гуманістів, а також і в самому Червоному Хресті. Нарешті, з важким трудом, на початку 1981 року Червоному Хрестові вдалося дійти до порозуміння між Кремлем і афганістанськими повстанцями щодо транспорту совєтських по-

(Продовження на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про прокурорів, вязнів і справедливість

Останні дні дали нам знову ще одну картину американського почуття справедливости, з якого не знати було чи нам сміятися чи плакати. Бо ик воно так: збунтувалася у в'язниці група звичайних собі бандитів, злодіїв та інших кримінальників (перед якими до речі кожний дрижить у щоденному житті), захопила як закладників свою сторожу і представила десять вимог, які після трьох днів прийнято без найменших застережень речників справедливости.

Ба, що більше, загальна опінія була по стороні кримінальників, мовляв, „треба бути більше гуманним, справедливість вимагає, щоб їх краще трактувати, вони люди як всі інші" і т. п. Хто із нас читав або слухав на телевізійній програмі цих десять вимог, що їх поставили в'язні, то мусів хіба зробити порівняння із тими жахливими обставинами, в яких живуть українці в'язні совєтських тюрем і на засланні. „Скорше перенесення до вигідніші тюрми, свобідне листування з родиною, пачка кожного місяця, повне покриття подій пресою, радіо і телевізією" — ось тільки деякі з вимог, що їх мали мешканці славної тюрми в Оссінінґу. І це все їм признано... в ім'я справедливости і людяности. А тим часом хоч як ми і добиваємося в ім'я тих самих засад про допомогу політичним, а не кримінальним в'язням совєтського режиму, чомусь ніяк не можемо багато здобути. Чи не може нам ставати досадно?

Але ще більша огортає досада, коли майже рівночасно з подіями останніх днів в Оссінінґу, читаємо в українській пресі передрук статті львівського прокурора Бориса Антоненка, яка появилася у журналі „Жовтень".

У статті описані враження із гостини американських прокурорів Міністерства Справедливости в ЗСА, які в останніх двох роках двічі були у Львові, щоб там на місці отримати інформації та бути при переслуханні свідків у справі українців, американських горожан, що їх тепер оскаржують за службу в німецькій поліції в часі Другої світової війни.

Читаємо і очам своїм не віримо! Чи справді всі ці американські прокурори аж до такої міри наївні? Не диво, що Антоненко має для них стільки похвал. Чи ті молоді представники справедливости ніколи не чули про оте жахіття — про те, що діялося у львівських в'язницях після відходу совєтських військ, чи вони не чули про гори трупів у тих в'язницях, чи не чули про Катинь, Мордовію, Казахстан, Якутськ, про „психушки", і тюрми в СССР? Либонь не чули, або ще гірше... не хочуть чути. А тим часом їхні товариші по знанні ідуть назустріч зухвалим вимогам групки злочинців, вимушених насильно коштом закладників.

Яка іронія?.. Не сміятися, а заплакати хочеться над цим, що діється сьогодні.

О—КА

Лев Яцкевич

СВІТЛА І ТІНІ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Багато людей, навіть поміж недавно прибулою українською іміґрацією, переконані в тому, що їх внески, чи пак податки до фонду соціяльного забезпечення за час їхньої праці аж до отримання емеритури, багато більші, ніж їх пізніші прибутки, у виді т. зв. емеритної пенсії.

В дійсності, такий погляд незгідний з правдою. Пересічний американський працівник, що осягнув 65-ий рік життя, вплачує за час своєї праці до фонду соціяльного забезпечення 8, 324 доляри. Якщо він по перейде на пенсію, доживе, згідно з передбаченням медичних наук, до 82-го року життя, його прибутки із соціяльного забезпечення у виді 630-доларових щомісячних чеків, будуть дорівнюватися 120,878 долярам, себто він отримає з тієї інституції 15 і півраза більше, ніж він до неї вплатив. І тому нам слід погодитися з поглядом Робертом Болла, трикратного комісара соціяльного забезпечення за часів урядування президентів: Кеннеді, Джонсона й Ніксона, що соціяльне забезпечення-це найбільший соціяльний винахід нашого часу, що освічує своїм спалахом людську історію та змінює життя кожного з нас.

Закон соціяльного забезпечення американський Конґрес схвалив в часі економічної депресії в 1930 роках. Президент Рузвелт, підписуючи цей закон 4-го серпня 1935 року,сказав, що його основною метою є забезпечити пересічного американського робітника у випадку: безробіття, убогости та старечого віку.

У головнім Уряді Адміністрації соціяльного забезпечення у Вашінгтоні висить на стіні велика світлина колишньої працівниці правничої фірми в Людлові, Массачусетс, Іди Фуллер, що стоїть усміхнена перед поштовою скринькою, з чеком соціяльного забезпечення в руці.

До речі, вона мала поважну причину до усміху, якщо взяти до уваги, що вона була членом соціяльного забезпечення не повних два роки, вплатила за той час 22,54 доляри, стала його першою пенсіонеркою у 1941 році та, доживши до сотні років, „витягнула" з тієї інституції поверх 20,000 долярів у виді щомісячних чеків старечої пенсії.

У тому часі, внесок, чи як його популярно називають, податок до соціяльного забезпечення становив один відсоток від перших 3,000 долярів, зароблених в році, а число забезпечених працівників дорівнювало 35 мільйонам, які вплачували свої внески у висоті приблизно І більйона долярів на рік. В тому часі було тільки 223, 000 пенсіонерів, які отримували старечу пенсію, у висоті, пересічно, 22.60 дол. на місяць, що коштувало Адміністрацію соціяльного забезпечення 30 мільйонів річно.

На жаль, ця ідилія великих прибутків, а малих витрат не тривала довго, бо вже у 1950 році, себто в тому часі, коли найбільша хвиля нашої нової еміґрації прибула до ЗСА, американський Конґрес поширив членство соціяльного забезпечення на працівників на ріллі та домашніх. У 1956 році впроваджено допомогу для непрацездатних працівників у віці поміж 50 та 64-им роком життя, а пізніше (1960) для молодших. У 1958 році поширено цю допомогу на їхні родини.

В 1956 роках, під тиском лаббі голосуючих, Конґрес знизив емеритний вік для жінок до 62-го року життя, а в 1961 році (щоб не було статевої дискримінації) признано той самий привілей також для працівників-чоловіків. Крім цього, ще перед тим часом, Іда Фуллер отримала свій перший емеритний чек, американський Конґрес злібералізував закон соціяльного забезпечення схваленням старечої пенсії жінкам працівників, вдовам, вдівцям та дітям до 18 року життя.

У 1961 році поширено членство соціяльного забезпечення для військовиків та самозатруднених. У 1965 році пенсіонери отримали Медикер, частину „А" та частину „Б". Признано також допомогу з соціяльного забезпечення дітям забезпечених, студентам в коледжу до 22-го року життя, та признано пенсію розведеним, що були одружені 10 років (замість дотеперішніх 20 років); крім цього знижено вік для отримання 75 відсотків пенсії по мужеві вдовам з 65 до 60-го року життя, в 1972 році що вдовину пенсію піднесено до 100 відсотків, а в 1975 році признано також пенсію вдівцям.

Під натиском Об'єднань пенсіонерів Конґрес схвалив підвишку старечих платень з соціяльного забезпечення 20 від с., а в додатку до цього, щорічну підвишку тих платень пропорційно до зросту інфляції.

Ті всі поширення, додатки, підвишки та лібералізація Закону соціяльного забезпечення допровадили його до берегів банкрутства, не зважаючи на кількакратні підвишки внесків та величину заробітку, що підлягає оподаткуванні. Вистачить згадати, що кількість тих, хто користується соціяльним забезпеченням за 40 років зросла з 223,000 (1942 р) до 35 мільйонів (1982 р.), його прибутки зросли з 1 більйона до 140 більйонів долярів, а його витрати з 30-ти мільйонів до 145 більйонів долярів. Як бачимо, вже р

(Закінчення на стор. 4)

Перемога жіночости в мистецтві Людмили

Така назва прийшла на думку не через надмір фемінізму ані, Боже борони, щоб знизити мистецьку вартість виставлених праць, а просто тому, що мужчина так не малює.

Людмила виставила у своєму ательє коло 30-ти рисунків виконаних олівцем, „конте", або пастелевими крейдами. Майже всі вони мають, прикметний Людмилі, „стишений" кольорит, в наслідок обмеженої гами відтінків до т. зв. „сепії", „сієни" та білого. Перше позитивне враження з виставки — бездоганний рисунок, яким диспонує артистка і який є основною передумовою кожного малярського твору. Видно його передусім у людських моделях (одягнених та актах), у портретах та у декоративних деталях матерій, що їх залюбки вирисовує наш мистець.

Тема рисунків — людина, переважно жінка. Але перемога жіночости зовсім не в тому, а скорше в емоційному підході до теми та у м'якому, легкому, делікатному виконанні; а ще більше у особливому настрої інтимности, який огортає жіночі постаті. Всі моделі Людмили (без вийнятку) гарні, принадні, чарівні. Вона, мабуть, прямо не в стані намалювати щось огидне і відштовхуюче. В її інтерпретації жінка виходить незмінно прекрасна у своїй вічній містерійності.

Групові композиції, де дві або три постаті пов'язані між собою якоюсь акцією — вдаються слабше. Зразу ж з'являється враження сцени, жанрового малюнку чи ілюстрації до якоїсь конкретної події і в наслідок того зникає особливий чар заглиблення у собі й у своїх думках та снах самотности. Вийнятком може бути двофігурна композиція „Мрія", де на задньому пляні сидить роздягнена красуня, а на передньому лежить обернений лицем до глядача напіводягнений, так сказати „топлес", молодик. Між ними немає ніякої реальної комунікації, вражає повна відсутність еротизму, а тільки вимріяна уява ідеальної дівчини зв'язує у чисто духово-

(Продовження на ст. 3)

Іванна Чорнобривець

„УКРАЇНА — ОРХІДЕЯ У СКЛЯНІЙ ВАЗІ"

(Розгляд збірки новель, оповідань, нарисів у „Дзеркалах" Любови Коленської)

II.

Самітна яблуня з незірваними овочами похмуро журиться холодної осени; канделябр, як живий, ворушиться. Він віддзвонює своїми кришталиками чарівні мелодії. Від ласкавого леготу з вікон шепоче він ледь чутно пристрасні, гарні признання. Це — ніби уособлення якогось мало зрозумілого кохання, що його героїня пильно старанно ховає від свого чоловіка. А Остап вічно зайнятий то роботою, то з обов'язку має відвідувати нецікавих і нудних для Уляни сусідів, зрештою відлучатись в справі службових поїздок тощо.

Молода жінка задихається від убивчої одинокости і створює собі інший уявний світ. І от вона повна фантазій, чарівна маркіза у казці, а в рої розкішного принца — елегантний, блискучий...канделябр. Уляна говорить до нього, сміється, своїм вишуканим одінням намагається привабити його, танцює, співає і навіть сервірує для нього стіл для кави чи перекуски.

Та по якомусь часі, боючись, що її мрії кудись поліннуться і все навколо знов спорожніє, а її важким гнітом розчавить немилосердна самота, Уляна стрімголов утікає „світ за очі". Чоловік ледве знаходить її у далекому Кольорадо.

Це ж молода істота, а як же гнітюче переживають самоту старші люди, яким трудно вже творити уявні фантазії. Куди ж їм діватися чи сховатися від убивчої одинокости, коли вже і рухатись важко... Складна проблема!

Не можна оминути трагічного нарису: „Вже не ті". Авторка в художній формі з болем у серці підкреслює, що земляки, які лишились „там", вже не ті. Вони добре видресувані научкою не про все говорити при зустрічах навіть з рідними. Не заторкувати небезпечних речей у розмовах навіть зі своїми дітьми під рідними стріхами. Така вже вкоренилась неписана умова. І ті приїжджі з України інформують тутешніх людей так, ніби все в порядку, щоб перебути день, усі працюють, звичайно, без ентузіязму, а вечорами сходяться з ріднею, приятелями, і, коли літо чи весна, виходять поза місто і там лише щирше обмінюються думками, а інколи навіть наважуються співати своїх пісень.

Знов же й „американці", хоча їм і нічого не загрожує, теж змінилися і, на жаль, стали теж не ті, та й гублять вони себе з кожним днем. Вишиваний полтавський рушник, подушка чи різьблена касетка або альбом не викликають особливого захоплення.

Моя рецензія розростається і не дозволяє спинитися на іншій тематиці книги: про українську партизанку, про УПА, великий ісход з Рідної Землі, проаналізувати етюди модерного кохання, вгрузання переселенців у побут Нового світу тощо.

У своїм виданні письменниця згадує імена великих художників, як Сальвадоре Далі, пейзажиста Піззара, письменників: Еліота, Гете, Сервантеса, Кнута Гамсуна, Шекспіра та музик Равеля і Ліста. Це дає змогу деяким читачам понишпорити трохи по енциклопедіях, щоб поширити круг своїх знань.

Мовна редакція книги Вячеслава Давиденка говорить сама за себе, бо це справді високої марки знавець, а окремі друкарські чортики, як напр.:„пристанули", замість спинились — стор. 95; „ім'янини" — треба іменини, стор. 212; „церковець" — треба церковців, стор. 202; дражнитись, а не „дразнитись", стор. 149; „Вокруг" — русизм — треба навкруги, стор. 147; „вийміф" — треба вийняв, стор. 157; та ще деякі, не знати, яким способом ускочили в текст.

Щоб не повторювати дійсно справедливих похвал щодо мови взагалі й опису природи, подам лише кілька прикладів: „Високо вгору здіймає небо сиві брови і по горах прядуться неймовірні спіралі мряк" — стор. 211. Від іменника „покора" створено цілком нове слово — „покірніє" — ст. 133; а від шовк — „шовковіє" — ст. 95 і інші новотвори.

У „Джмелиному співі" та в „Етюді про любов" — ст. 137 і 145 — опоетизоване кохання, зв'язане з подихом квітів, навіть співом (?) джмелів, закітчане пахучими травами та розквітлим ніжним яблуневим ароматом. Закохані загорнені у ніжність, соняшникові світла сміються, дзвінкі жайворонки кличуть у безкраї висоти..." Прикладів багато...

Кінчаючи свій огляд, хочеться побажати авторці спеціялізуватися саме в новелістичній галузі. Ця моя порада іде врозріз з порадою відомого, талановитого журналіста, який у своїй розгорненій позитивній рецензії на книгу Коленської пише, щоб вона присвятила себе „творам більшого формату", і цим щойно вона зможе собі „запевнити тривкіше місце в історії української літератури". Він просто радить „закинути дрібні нариси, ескізи, а писати повісті".

А далі сміливо і впевнено твердить: „Правда і в світовій, і в українській літературі є письменники, які завжди поклоняються тільки дрібним творам — нарисам, згадати б українського Стефаника, польського Оркана чи американського О'Генрі".

Тим часом в українській літературі — це не тільки прекрасні імпресіоністичні новелі Стефаника, але й блискучі зразки новель М. Коцюбинського, Васильченка, Косинки, мій Боже, скільки б можна було дати визначних імен, яких не заступити в розвитку нашої літературної культури.

Я, звісно, ні в якому разі не проти „творів більшого формату", які відгравали і відограють велику ролю і в світовій, і в українській літературі, але я проти того, щоб давати письменниці хоча й „скромну пораду" відмовитись від жанрового шляху, в якому вона здобула непересічний успіх.

Перемога...

(Закінчення зі стор. 2)

му пляні ці дві дійові особи. Дуже сумнівно чи потрактував би так подібну ситуацію мистець чоловічого роду, хіба що в давні часи романтизму, як, наприклад, у „Страждання молодого Вертера" Ґете, або закоханого в мрію Ростана з його „Далекою царівною". Цей рисунок Людмили цікавий, але здається — композиційно — не цілком продуманий. Насильно врізані ноги хлопця та витягнена вперед рука викликає враження ніби він вилазить із якоїсь нори.

До найцікавіших експонатів, які підтверджують наше спостереження, де найкраще виходять у Людмили самотні жіночі постаті, належать такі: „Дівчина з ажуровим шалем", де з неймовірною докладністю випрацювано прозорий серпанок мережива. Так само тонко й детально розроблені подробиці узору на шалі у стоячої фігури „Жінки з хусткою". Сюди належить теж залитий сонцем портрет „Ганнусі" у розкішно оздобленій блюзочці. Її декоративне багатство прикрашає та ще більше підкреслює гарну діягональну композицію. На окрему увагу заслуговує „Дівчина біля вікна" одягнена в гуцульську ношу. Цей образ приводить нас до проблеми фолкльору чи етнографізму, так як його відчуває, розуміє і передає Людмила у своїх творах. Її мистецька душа вражлива на всяку красу захопилася видно багатством, різноманітністю і гармонією народного одягу, який вона з великою любов'ю репродукує в своїх творах. Тим більше, що тут можна знайти вдячний матеріял для декоративного рисунку комплікованих вишивок та тканин. Особливо ефектовно вони виходять, коли яскраві кольори фолкльору Людмила „стишує" до своєї пастелевої тонації.

Гірша справа знову таки зі сценками, в яких беруть участь панночки, пані або й чоловіки перевдягнені в народні одяги. Вони ніби позують, вдаючи якусь акцію штучно видуману та сконструйовану для даного малюнку. Навіть рисунок подекуди набирає неприємної твердости. Тому тут також віддаємо перевагу окремим постатям без ніякої явної діяльности. До них зараховуємо зовсім природну і прямо чаруючу „Калину". Що за приємна у всіх відношеннях картина! „Свекруха" з білою наміткою, яку замикає правильний трикутник. Шкода, що в кутку опинилася зовсім непотрібна ні свекрусі ні композиції невістка. Дуже цікавий рисунок дівчини під назвою „Поділля", який властиво цілий складається з соняшних плям.

Взагалі треба сказати, що світло відіграє важливу, а може навіть рішальну, ролю в конструкції рисунків Людмили. Світлом вона користується для ілюзії пластики та рельєфности. Соняшне світло часом заливає сліпучими плямами цілу постать, а часом рожевим сяйвом огортає, згадану вже „Дівчину коло вікна" атмосферою меланхолії. Малярка виходить з засади, що без соняшного світла немає життя, а ми переконуємося, що світло дійсно — це джерело життя в її картинах і, крім чисто технічного засобу, створює приємний, радісний та оптимістичний настрій. Такий самий настрій виносять з цієї колекції принадних жінок створених Людмилою відвідувачі виставки.

Накінець, усе ж таки хочеться побажати нашій молодій і талановитій артистці спробувати іншої техніки та пошукати нового мистецького себевияву, бо перебуваючи довго в однаковому репертуарі, виникає небезпека себеповторення чи себенаслідування. А у повені сучасних молодих адептів мистецтва, спеціяльно малярства, Людмила має дані вибитися на одне з передових місць.

М.Антонович-Рудницька

Вступайте в члени УНСоюзу!

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого ЧОЛОВІКА І ТАТА

бл. п.

інж. АНАТОЛЯ ЯРОСЕВИЧА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в четвер, 20-го січня 1983 р., о год. 9-ій ранку
в церкві св. Покрова Божої Матері, 97-06 87th Street, Ozone Park, Queens, N.Y.
і манастирі св. Йосафата, ЧСВВ в Ґлен Ков, Л. Ай., Н. Й.

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

ЯРОСЛАВА — дружина
ІРЕНА — донька

ПОДЯКА

16-го листопада 1982 року відійшов у Вічність
мій Найдорожчий МУЖ

сл. п.

ЮРІЙ ЛОПАТИНСЬКИЙ КАЛИНА

У хвилини мого невимовного болю, наші Рідні, Друзі і Приятелі поділили зі мною моє горе і дали мені моральну підтримку та виявили багато сердечности. Я дуже вдячна Їм за це, а передусім за вияв любови і пошани для Покійного.

Я дякую Всечеснішим Отцям — о. митр. Степанові Гриньохові, о. митр. Володимирові Андрушкову, Пароховi й Отцям церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку за похоронні відправи та всім Отцям у США і Канаді, які відправили Служби Божі і Панахиди в сороковий день смерти.

Щиро дякую Членам ЗП УГВР і Членам середовища ЗП, Працівникам „Прологу" і видавництва „Сучасність", усім близьким Друзям, Побратимам-Воякам УПА та Членам інших комбатантських і громадських організацій.

Дякую всім Жертводавцям, які своїми пожертвами на будову Пам'ятника Невідомим Воякам УПА в Бавнд Бруку допоможуть скоріше здійснити бажання і задум Покійного.

Дякую Всім, хто жертвував на Служби Божі за спокій Його душі, за вінки і квіти на домовину і численні листи співчуття, які я отримала.

Хай Господь Бог винагородить Вас.

ЛІДІЯ АННА ЛОПАТИНСЬКА

З волі Всевишнього відійшов у вічність в Балтимор
дня 14 вересня 1982 року
мій Дорогий МУЖ
ГЕНЕРАЛ ХОРУНЖИЙ УНР

ПЕТРО САМУТИН

народжений 25 листопада 1897 р. на Полтавщині.

В моєму великому горі зазнала я багато співчуття, моральної підтримки і допомоги від багатьох знайомих, друзів і родини. Цією дорогою висловлюю Всім Їм мою велику вдячність.

Дякую Його Блаженству Митрополитові Мстиславові за слова співчуття передані Отцем Ректором Фр. Істочином через неприсутність Владики в Б. Бруці. Дякую Отцю Ректорові Фр. Істочинові за очолення похоронних відправ і незабутні слова потіхи. Дякую Отцю Протопресвітеру Ф. Шпаченкові, Отцю В. Іващукові, Отцю В. Покотило і Отцю В. Дідовичеві за участь в похоронних відправах. Дякую Отцю Я. Федикові, пароховi Укр. Католицької Церкви в Балтимор за сослуження в панахиді. Дякую моєму братові Отцю Анатолієві Булавці за похоронні відправи в Балтимор і на місці спочинку.

Дякую Д-р Анрієві Лемішці за довголітню безкоштовну медичну опіку, відвідини хворого і теплі приятельські відносини.

Дякую Достойному Генералові В. Филоновичеві за ініціювання молитов за спокій душі покійного в Мінеаполісі і Достойному Генералові К. Мандзенкові за оживлення пам'яті Покійного серед побратимів УІ-ої Стрілецької Дивізії.

Дякую Головній Управі Ради Прихильників УНР за посмертну згадку в „Свободі".

Дякую побратимові Покійного п. Андрієві Негребецькому за зорганізовання панахиди за Покійного в Баффало.

Дякую Членам Ветеранських Організацій за віддання останньої пошани, несення почесної варти над домовиною в Балтимор і в Бавнд Бруку і поміщення некрологів.

Дякую зорганізованій Балтиморській Громаді за численну участь в похоронних обрядах.

Дякую Всім за участь в похоронах, за молитви, прощальні слова над могилою, під час тризни і в пресі, за квіти і за пожертви замість квітів.

Вдячна за увагу до спочилого молю Всевишнього, щоби нагородив Всіх Вас ласкою за добрі діла і чутливість серця.

В глибокому смутку
дружина Ганна з родиною

На Дім Укр. Культури в Бавнд Бруку жерсували:
по 50.00 дол. пп. д-р Е. Дерій, д-р А. Лемішка, І. і Н. Даниленки, Кредитова Кооператива „Самопоміч".
40.00 дол. пп. В. і Н. Романовські.
25.00 дол. пп. Д. Кострубяк, Л. Подоляк, Б. Скорупська, Сестрицтво св. Софії в Балтимор, В. і Л. Сердюки, І. і І. Шморгуни, В. і Н. Мацькові, В. Палійчук, О. і Л. Булавки, Б. і К. Булавки.
20.00 дол. пп. О. Калиновська, д-р М. Ласійчук, Р. і Г. Петренко, А. Чорний, О. Корж, Т. Сендзік, д-р Ю. Криволап, о. В. Дідович, О. Дяченко, М. Олівер.
10.00 дол. пп. П. Войтович, Е. і А Притули, М. Іващенко, А. Марковський, М. Чечулін, П. Мудрий, О. Ратич, З. Ґой, М. Стрижак, Н. Стрижак, Є. і В. Снігури, Л. Хай, І. Гаврилюк, А. і Д. Коротунов, П. Білокінь, М. Білокінь, М. Ящук, А. Мірошниченко, В. Яровенко, В. Бойко, І. Зацепило, О. Садовий, М. Бутенко.
5.00 дол. пп. Г. Стрижак, І. Курінний, М. Курінний, Ф. Карпук, М. Захарків, О. Феденко, Т. Карпусь, М. Седляк.
100.00 дол. о. А. і М. Булавки, Я. Джансон.
200.00 дол. Ганна Самутин.
Разом 1.360.00

На Суспільну Службу б. Вояків Укр. Армій жертвували:
по 20.00 дол. пп. А. Таланова, С. Павлюк, д-р М. Ласійчук, М. і О. Коропецькі, д-р З. Плітас, А. Негребецький, от. Лютий-Лютенко, А. і О. Заліско, М. Самойлова.
по 25.00 дол. пп. В. і Г. Біровці, В. і О. Корж, О. Стельмах.
15.00 дол. п. І. Корж.
по 10.00 дол. пп. М. Хархаліс, С. і А. Поліщук, С. і С. Михайлишин, В. і О. Сушко, О. Траска, Р. і О. Ганас, З. Ґой Г. Пісецька, Л. Шав'як, В. Сорока, Д. Чорнодольська, П. Григорович, О. Самойлюк, С. Поперечний, А. Чорний, Н. Возьна, д-р Н. Ворончук, В. Яровенко.
5.00 дол. пп. Е. Павлюк, М. Вацлавів, В. і М. Стельмах, А. Чумак, І. Гавриленковський, А. Царик, о. В. Іващук, Н. Калиновська-Бенгс, І. Кирилов.
3.00 дол. п. М. Хомішак.
2.00 дол. п. Д. Шевченко.
100.00 дол. Г. Самутин.

Разом 600 дол.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
МАМИ, БАБЦІ І ТЕТИ

св. п. проф.

ІВАННИ зі ШМЕРИКОВСЬКИХ ПРИЙМОВОЇ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

18-го січня 1983 р., о год. 8-ій ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.;
19-го січня 1983 р., о год. 9-ій ранку в Рівергеді, Н. Й. в церкві св. Івана Хрестителя
і в Ґлен Кові, Н. Й.

Просимо згадати Покійну в цей день у своїх молитвах.

ДОНЬКА з РОДИНОЮ

З болем ділимося вісткою з Українським Громадянством, що дня 28-го грудня 1982 р. в Женеві, Швайцарія, відійшов у Вічність на 90-ім році життя

бл. п.

проф. Роберт Лісовський

МАЛЯР І ГРАФІК

ПОХОРОН відбувся 3-го січня 1983 р. в Женеві

ЗОЯ ЛІСОВСЬКА-НИЖАНКОВСЬКА, дочка
ОЛЕГ НИЖАНКОВСЬКИЙ, зять
РОМАН І ЛАДА НИЖАНКОВСЬКІ, внуки
Родина в Україні і за кордоном

Нехай чужа земля буде Йому пером.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність 13-го березня 1982 року
наш Найдорожчий і Незабутній МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ЗЯТЬ І ШВАҐЕР

св. п.

Інж. ДМИТРО КУЗИК

У глибокому смутку складаємо найсердечнішу подяку Рідним, Приятелям і Знайомим, які в цей час нашого безмежного горя старались облегшити наш біль.

Ми невимовно вдячні Їх Святості Патріярхові Йосифові за відправлення Служби Божої, за Молитви і за слова співчуття, які були відчитані під час тризни. Також дуже дякуємо Високопреосвященнішому Владиці Іванові Прашкові з Австралії за вислови співчуття й розради в цьому так дуже болючому часі.

Наша велика вдячність належить многим священикам і всім нашим Друзям, які з різних континентів прислали нам вислови співчуття. Ми дуже вдячні Організаціям, Рідним і Приятелям за квіти й за пожертви на Служби Божі та на добродійні цілі, а д-рові Володимирові Пушкарові за пропам'ятні образочки (видання Т-ва Св. Софія). Також сердечно дякуємо за прислані телеграми та за слова співчуття й розради передані телефонічно. Ми щиро вдячні за вислови співчуття від Українського Патріярхального Світового Об'єднання і від Патріярхальних Товариств у ЗСА, Аргентині й Англії та від Українського Музичного Інституту. Ми вдячні всім учасникам похоронних відправ, Друзям які допомагали нести домовину, Рідним і Приятелям які з далеких міст Америки й Канади приїхали відпровадити Покійного на Вічний Спочинок та усім промовцям за щирі й зворушливі слова останнього прощання. Прощали Покійного: пл. сен. мгр Іван Р. Костюк від ОП-УПС і трентонської громади, д-р Евген Перейма від УНДО у ЗСА, ред. Микола Галів від Крайового Патріярхального Т-ва і редакції журналу ПАТРІЯРХАТ, інж. Степан Процик від Українського Демократичного Руху, д-р Роман Барановський від Асоціяції Українців Америки, ред. Іван Кедрин Рудницький від Союзу Українських Журналістів Америки, від УДР в Канаді Омелян Тарнавський, який також відчитав зворушливе прощальне слово від голови Українського Національно-Демократичного Об'єднання д-ра Олекси Яворського, ред. Дмитро Корбутяк від Українського Братського Союзу, інж. Юрій Нагорний від УРДП, інж. Микола Ромах від Т-ва Українських Інженерів Америки, адвокат Володимир Сенежак від гімназійних друзів і редакції збірника „Коломийщина", Леонід Веремієнко від ОДВУ, пані Оксана Микитин від УНДому в Трентоні, і Микола Самокіш від опечаленої родини Покійного на Рідних Землях і в країнах поселення.

Щиро дякуємо о. мітратові Василеві Макухові за відслуження похоронних відправ, а о. протопресвітерові Богданові Железківському за співучасть у відправленні панахиди, як також всім, які під проводом п. Івана Головки та інж. М.Копаниці своїм співом під час похоронних відправ звеличали пам'ять Спочилого.

Наша щиросердечна подяка належить Шановним Паням із 11-го і 19-го відділів Союзу Українок Америки за так гарне й старанне приготування заупокійної тризни, а пані Любі Мриглоцькій за те що зайнялася збіркою пожертв на добродійні цілі.

Висловлюємо нашу глибоку вдячність пл. сен. ЛЧ. мгр Іванові Р. Костюкові за його велику поміч в часі похорону й тризни та за написання статтей і посмертних згадок у пресі про Спочилого. За некрологи складаємо також щиру подяку ред. Миколі Галіву, Степанові Касіянові та Редакції „Нашого Голосу". Рівнож щиро дякуємо Організаціям за посмертні оповіски, а Редакторам газет і журналів за поміщення некрологів і статтей про Покійного.

Ми глибоко зворушені виявами великої пошани й признання для Покійного за його многогранну, віддану й безкорисну працю, що й було віддзеркалене у численних листах із висловами співчуття. Заносимо молитви перед престіл Всевишнього, щоб Усіх винагородив сторицею.

Дарія Кузик зі Синами і Родиною

ПОЖЕРТВИ НА ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ ЗЛОЖИЛИ: інж. Богдан і Ольга Дубик, д-р Теодозій і Віра Сендзік д-р Ярема і Наталія Дубик, д-р Володимир і Уляна Коропей, Йосиф Касіян з Родиною, Павло Касіян з Родиною, Данило і Анна Мацíканич, Тарас Мацíканич із Родиною, Михайло Мацíканич із Родиною, Филимон Калитчук, Казимир і Евгенія Грабовецькі, Олександер і Софія Татомир, о. мітр. Мирослав і Марія Харина (2), Евген Ґец із Родиною, Михайло і Марія Мрочко, інж. Іван Микитин з Родиною, інж. Евген і Стефанія Зиблікевич, Софія Лотоцька, Катерина Федорак із Родиною, Романа Мицик, інж. Андрій і Ірина Турчин, Юстина і Дмитро Надраґа, Василь Коцопей із Родиною, Ніна Козій із Торонта (2), Кость Кулак із Родиною, Михайло і Стефанія Дідух, Марія Нагірняк та численні наші американські приятелі.

Служби Божі відправили в намірені Покійного у своїх Церквах: о. Богдан Левицький, о. крил. Володимир Грабець, о. Лев Любинський. На Служби Божі в 40-ий день пожертвували: д-р Роман і Стефанія Барановські (у Кергонксоні) і Софія Радьо (у Гартфорді).

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ПОЖЕРТВИ ЗЛОЖИЛИ:
По 100.- дол.: Дарія Кузик, інж. Роман і Наталія Кузик, д-р Володар і Зореслава Кузик, інж. Сидір і Марія Тим'як.
По 50.— дол.: інж. Богдан і Ольга Дубик, д-р Теодозій і Віра Сендзік, д-р Ярема і Наталія Дубик, д-р Ярослав і д-р Дарія Миндюк, д-р Марія і д-р Лашло Сій.
По 30.- дол.: д-р Стефанія і д-р Юрій Бережницькі, Пелагія і Оксана Теодорович.
По 25.— дол.: Марія Кассіян, д-р Володимир і Уляна Коропей, інж. Володимир Медуха з Родиною, Пластова Станиця — Трентон, Володимир і Тетяна Демчук, Дарія і Ігор Шуст, Ольга і Руссел Ганчар, Станислав Береґулка, Я.Савка (Монтреаль).
По 20.— дол.: мгр. Іван і Галина Костюки, д-р Володимир і Стефанія Пушкар, інж. Мирослав Кіржецький з Родиною, д-р Богдан Корчмарик, Віра Яворська, інж. Іван і Надія Гафткович, Люба і Маркіян Онуферко, Стефанія і Лев Пушкар, Люба і Володимир Мриглоцький, д-р Микола Барусевич, Мирослав Завицький, о. крилош. Василь Стебельський, Марія і Любомир Лампіки, Ярема Купчинський із Родиною.
По 15.— дол.: 19-ий Відділ Союзу Українок Америки, Марія і Михайло Глушок, Лоретта Нелсон.
По 13.— дол.: Михайло і Катерина Лесик.
По 10.— дол.: мгр. Микола і Марія Нагірняк, д-р Роман і д-р Стефанія Барановські, Наталія і Василь Качмар, Роман Завицький, Марія Савула, Марія Шумська Мирослава Глушок, Теодор і Марія Флюнт, Іван і Софія Головки, Марія і Михайло Мрочко, Іван Бурбела, Роман Ярош, інж. Іван і Оксана Микитин, Софія Лотоцька, інж. Мирон і Богданна Осадца, Софія і Олександер Татомир, Емілія Панасюк, Ольга Джаман, Богдан Пасічний Ярослав Корчмарик, мгр Володимир і Марія Петришин Онуфрій Мізюк, Василь і Варвара Коцопей, Марійка і Орест Мицик, Филимон Калитчук, Юрій і Уляна Тарнавські, Оксана Бережницька, Ліда і Володимир Скрипчук. 116-ий Відділ Народного Союзу,
По 6.— дол.: Павлина Скремета.
По 5.— дол.: Василь Бойчук, Іван Чапля, Н.Н.
разом 1,584. — дол.

Осібно на Патріярший Фонд зложили : Стефан і Марія Заплатинські зі сином Андрієм 50.— дол., Василь і Стефанія Надраґа (у Вашінґтоні) 30.—дол., разом 80.— дол.

НА Т—ВО СВ. СОФІЯ У ВАШІНҐТОНІ — зібрав Володимир Проціінський, по 25,— дол.: інж. Стефан і Люба Процик.
По 20.— дол.: Володимир і Емілія Проціінські, д-р Орест і Аня Гаврилюк.
По 15.— дол.: інж. М.Р.Німців.
По 10.— дол.: Богдан і Ольга Козак, д-р Лярисса Фонтана, Богдан і Таня Ясінські, І. і М.Ставничі, інж. І. і Уляна Сось.
По 5.— дол.: мгр. О.Дражньовський, Олекса Когутяк, Остап Зенюк, д-р Ю.Старосольський, мгр Ігор Ґавдяк, інж. Ігор Проциняк, д-р Евген Ґіль, д-р Т..Воробець, Михайло Бохно, інж. М.Захарченко.
По 1.— дол.: Софія Галушка.
разом 181.— дол.

НА Т—ВО СВ. СОФІЯ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
25.— дол.: Володимир і Кекилія Дибайли.
20.— дол.: д-р Мирослав і Марія Лабуньки.
разом 45.— дол.

НА ЦЕРКВУ СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: Стефан і Марія Заплатинські 50.— дол.

НА ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ ЗЛОЖИЛИ:
По 100.— дол. Дарія Кузик, д-р Нестор і Ніля Сендзік.
50.— дол. д-р Теодозій і Віра Сендзік.
40.— дол.: Іраїда і Петро Черняк (Торонто).
По 25.— дол.: д-р Володимир і Уляна Коропей, Володимир і Тетяна Демчук, Роман і Марія Борковські, мгр Володимир Сенежак.
По 20.— дол. мгр. Іван і Галина Костюки, д-р Зиновій і Володимира Ґіль, Віра Яворська, д-р Роман і Лавра Коропей, Володимир і Люба Мриглоцькі, Тамара і Микола Веремієнко, Валентина Захвалинська, Галина і Степан Максимюк, Сергій і Софія Павлів, dr Seymour Wacks.
По 15.— дол: Борис і Арліна Ґулай, Василь і Людмила Сердюк.
По 10.— дол: мгр Микола Нагірняк, д-р Роман і Стефанія Барановські, Марія Савула, Михайло і Марія Мрочко, Евген Ґец, Іван і Надія Фат, інж. Роман і Надія Ґулай, інж. Мирон і Богданна Осадца, Роман Городиський з Родиною, Ярослав Татомир, інж. Андрій і Ірина Турчин, д-р Зенон і Марія Городиські, інж. Ігор і Дарія Сеник, інж. Орест і Леся Сеник, д-р Теодозій і Дарія Самотулки, Ярослав і Ольга Заремби, Марта і Роман Данилюк, Сильвестер Петруняк, Борис Качуровський, Любов Дражевська.
По 5.— дол.: Василь Бойчук, Петро Плис, Іван Панас, Броннслава Скорупська, Олександер Кенен, Іван Гаврилюк, Марія Сеник, Онуфрій Мізюк,
разом 860.— дол.

НА ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА
100.— дол. Дарія Кузик.
По 50.— дол.: інж. Богдан і Ольга Дубик, д-р Ярема і Наталія Дубик, dr. and Mrs Jin Sun Kim, Богдан і Христина Турченюк.
30.— дол. д-р Теодозій і Любомира Крупи.
По 25.— дол.: Лідія і Сергій Ковальчук, Ольга Цвик, д-р Любомир і д-р Лярнса Онишкевич, Софія Гасвська.
20.— дол.: мгр Іван і Галина Костюк.
15.— дол.: Wolcott L. and Frances N. Beard.
По 10.— дол.: д-р Роман і Стефанія Барановські, Марта і Роман Савицькі, Володимир і Люба Мриглоцькі, Анастазія Жилава.
5.— дол.: Кость Кулак.
разом 510.— дол.

НА НАШ ГОЛОС:
По 50.— дол.: проф. Іван Кузич Березовський, Остап і Слава Олесницькі.
По 25.— дол.: Марія Кассіян, інж. Роман Кузик, о. Крилош. В.Жолкевич, Осип і Марія Семотюки, А. Ґудзовський, Степан Касіян, Б.Ольшанівська, д-р Роман і Лідія Смик, Дмитро і Юстина Надрага.
По 20 — дол.: Неоніля Кліш, о. митр. М.Бутринський, Галина Єфремов, д-р Е.Перейма, інж. Степан Бровчук, Ярослава Ломага, О.Сосновська, Ольга Шульга, Марія Лешко.
11.— дол.: Теофіль Лотоцький.
По 10.— дол.: о.Лев Любинський, д-р Зиновій Ґіль, Б.Гуцаль, о.І.Кротець, д-р Роман Барановський, д-р Ілля Мула, С.Самбірський, д-р Мирослав Мичковський, І.Вертипорох, М.Сеньків.
По 5.— дол.: Р.Мицик, В.Ростун, Ю.Степовий, К.Василькевич, Анна Никифоряк.
разом 641.— дол.
Мгр С.Онисько 5.— анг. фунтів.

НА ЖУРНАЛ ПАТРІЯРХАТ:
50.— дол. Дарія Кузик.
35.— дол.: д-р Роман і Лідія Смик.
По 20.— дол.: Рома Гайда, мгр Іван Р. і Галина Костюки.
15.— дол. Марія Кассіян, Галина Крохмалюк.
10.— дол.: ред. Василь і Наталія Качмар.
разом 165.— дол.

НА УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД:
20.— дол.: інж. Микола і Марія Ромах.
10.— дол.: Мелітта і Орест Мартинович.
разом 30.— дол.

НА КОМІТЕТ ЗА ПРАВОПОРЯДОК:
50.— дол. д-р Олег і Людмила Волянські.

НА ЖУРНАЛ НАШЕ ЖИТТЯ:
10.— дол. 11-ий Відділ Союзу Українок Америки.

Разом зложено на добродійні цілі 4,206.— дол. і 5 англійських фунтів.

Червоний...

(Продовження зі стор. 2)

лонених до Швайцарії, у висліді чого уповноважено Швайцарський Червоний Хрест, з осідком у Женеві, заопікуватися совєтськими полоненими з Афганістану. Згідно з Конвенцією у Женеві з 1949 року, Червоний Хрест погодився перебрати повну відповідальність за совєтських воєнних полонених на два роки, або на час тривання війни. Швайцарський уряд дає всі засоби на втримання інтернованих полонених, які має заплатити Совєтський Союз. В заміну за це, Червоний Хрест має мати доступ до афганістанських тюрем, щоб перевірювати стан полонених повстанців і ув'язнених афганістанців.

Після тієї угоди перетранспортовано до Швайцарії ще двох совєтських полонених в серпні 1982 року, а дальших — двох у листопаді 1982 року. Знову ж представники Червоного Хреста відвідали кілька сотень полонених повстанців, але тільки в околицях Кабулу, столиці Афганістану, одначе не дозволено їм перевірити тюрем в інших містах країни.

Під сучасну пору у Швайцарії находиться сім совєтських полонених, яких приміщено у військових касарнях і в лікарні в місцевості Цуґерберґері. Хоча вони мають певну свободу, як проходи під охороною по сусідніх околицях та оглядання телебачення, але їх тримають здалека від людей, а головно, від преси. Представникам совєтської амбасади дозволено їх відвідувати.

Европейські працівники для охорони прав людини, твердять, що тому, що деякі з тих полонених висловлювали протисовєтські завваги в інтерв'ю ще перед перевезенням їх до Швайцарії, їхнє життя буде загрожене, якщо їх повернуть до СССР. Один з полонених заявив був, що бачив особисто, як совєтські вояки вбивали невинних людей, розбивали замки до помешкань і грабували їх, а награбоване висилали додому. Інший гостро засудив окупацію Совєтським Союзом Афганістану, назвавши її „безглуздою війною" і при тому заявив, що Кремль повинен „передумати свою позицію і відтягнути свої війська".

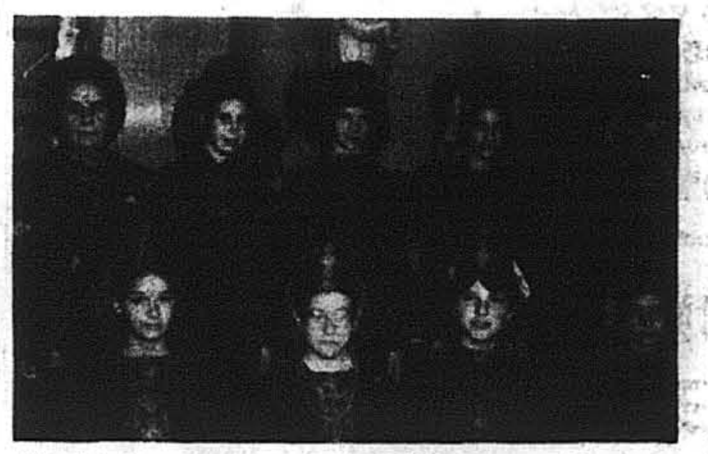
Червоний Хрест заявив, що в основному він ніколи не буде примушувати полонених повертатися до їхньої країни проти їхньої волі. Але рівночасно представники Червоного Хреста сказали, що вони поінформували полонених про умови з Кремлем, що вони евентуально можуть бути повернені до Совєтського Союзу. Цим робом Червоний Хрест хоче запевнити дальший обмін полоненими.

Ясно, що з цієї причини совєтські полонені, що їх тримають у Афганістані, не хочуть щоб їх транспортувати до Швайцарії, побоюючись що їх можуть післати до Совєтського Союзу, де їх очікувала б непевна доля.

Та які б недомагання і не мала ця умова Червоного Хреста з Москвою і афганістанськими повстанцями відносно виміни полоненими, проте, під сучасну пору, інтернування у Швайцарії — це єдина можлива розв'язка для ґарантії людяного трактування совєтських і афганських полонених. Одначе Червоному Хрестові й іншим міжнародним гуманітарним організаціям не пощастило вимогти від комуністів права реґулярних перевірок по всіх таборах і тюрмах афганістанських повстанців і арештованих на терені цілого Афганістану; комуністи дозволили перевірювати тільки вибрані два чи три табори. А як свідчать розповіді афганістанських полонених і втікачів, комуністи в Афганістані створили багато камер тортур, де мучать свободолюбних повстанців.

На Заході виринула думка, що існує тільки одна можливість, яка задоволила б обидві воюючі сторони — Совєтський Союз і афганістанських повстанців, а це, щоб дозволити такій організації, як Міжнародна Амнестія, разом із Червоним Хрестом, перевірювати совєтських полонених у Швайцарії, а також полонених афганістанських повстанців та арештованих.

Патріярхальна школа св. Івана Хрестителя в Нюарку

Учні 7-ої кляси школи св. Івана Хрестителя в Нюарку з учителькою Марісю Робак

Багато з наших парафіяльних шкіл завмирає. Родини з малими дітьми випроваджуються з великих міст і часто нема ким заповнити кляс. Декотрі школи замикаються, а декотрі з розпуки доповняють ряди учнів чужими дітьми. Але ще залишилося кілька винятків. Один з них—це українська католицька школа св. Івана Хрестителя в Нюарку, Ню Джерзі. Ця школа нараховує 149 учнів українського походження, багато з яких щоденно здалека приїжджають.

В школі св. Івана Хрестителя велике число відданих учителів. Вони кожного дня працюють над вихованням наших дітей і також часто приготовляють дітей до святочних імпрез. Школа щороку влаштовує свято Першого Листопада, шевченковські свята, різдвяну програму і свято 22-го січня.

Цього року шкільне Листопадове свято було єдиним, яке громада Нюарку відсвяткувала і воно відбулося гідно й гарно. Виступали учні з рефератами, деклямаціями, в хорах нижчих і вищих кляс і грали на фортепіяні.

Надзвичайно гарно випала спільна деклямація учениць сьомої кляси під проводом учительки української мови Марії Робак. Дівчатка з почуттям виконали вірш Олега Лисяка „Львівська міщанка".

Багато років діти ходили з батьками на довгі та не раз не дуже то цікаві академії. З кожним роком у залях на таких імпрезах видно щораз менше молодих облич. Тому так важливо те, що школи влаштовують власні програми. Бодай кілька разів у році діти своїми виступами відзначають великі свята, які напевно залишаться на довший час у їхній пам'яті.

Ксеня Гапій

Українці взяли...

(Закінчення зі стор. 2)

місті можна нарахувати біля 350-400, на курсах української мови і літератури записано несповна 30. Брак фінансової допомоги спричинив звільнення викладача української мови (курсу історії України з цієї причини навіть не введено) і у висліді лише він залишився для викладів української літератури. Українську мову (початковий курс) веде лише частинно одна ґрадуантка українських студій. Розгорнення викладів українських дисциплін в цьому університеті залежить виключно від студентів і фінансових засобів. Учасники конференції на підставі інформацій з окремих сесій, зокрема присвячених польській проблематиці, вказали, що польські меценати цього року зложили знову мільйон долярів на поширення польських студій в американських високих школах. Польські професори стараються встановити польські курси (мови, літератури, культури та історії) в усіх більших американських університетах. В обличчі тих заходів наших сусідів проблема високошкільної україністики не тільки пасе задніх, але знаходиться в загрозливому стані. Чикаго може служити тут яскравим прикладом.

Згадана зустріч закінчилась пізно вночі жвавою дискусією та прийняттям гостей, що його приготовили ґрадуантки українських студій в Іллинойському університеті в Чикаґо, Оксана Роздольська та Ірина Горайська.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Світла і тіні...

(Закінчення зі стор. 2)

цьому році соціяльне забезпечення матиме 5 більйонів недобору, що їх буде треба, позичити з інших фондів.

За 30 років діти народжені по Другій світовій війні, в часі т. зв. бейбі буму, підуть на еметитуру. При постійнім поступі біологічних наук та продовження старечого віку, існує велика правдоподібність, що батьки та їх діти будуть отримувати одночасно пенсійні чеки зі соціяльного забезпечення і тоді між батьками та їхніми дітьми почнеться жорстока і завзята боротьба за постійно маліючі залишки фонду Адміністрації соціяльного забезпечення.

Президент Реґен, свідомий катастрофи до якої поволі, але постійно гряде ця вагома інституція, намагається обмежити її витрати. Але, як відомо, легко комусь щось дати, але дуже важко це потім відібрати, особливо, коли той „хтось" має право виборчого голосу.

Тому на думку знавців, залишається єдина розв'язка— збільшити опадаткування на потреби соціяльного забезпечення та висоти заробітку, що підлягає цьому оподаткуванню. Передбачають, що в 1999 році висота податку на соціяльне забезпечення (якщо до цього часу ще існуватиме) буде дорівнюватися 10 відсоткам заробітку, а висота заробітку охоплена тим податком, 100,000 долярів.

КАРИКАТУРИСТА Текса Антуана, контроверсійного заповідача погоди на телебаченні, який користувався загальною популярністю на протязі 30 років своєї служби на телебаченні, знайдено мертвим в його мангеттенському помешканні у середу, 12-го січня. 59-річний Антуан помер природною смертю. Він і його карикатурний „вуйко Ветбі", якого він вживав у своїх вечірніх телевізійних передачах, стали улюбленцями нюйоркчан.